

BELLEK MÜZESİ

TARİHSEL ADALET İÇİN BELLEK MÜZESİ

ISMAIL GÖKHAN EDGE

1953 doğumlu İsmail Gökhan Edge THKO isimli örgüte üye olduğu iddiası ile 20.11.1976 tarihinde Emniyet Müdürlüğü görevlilerince Diyarbakır Elâzığ Caddesi üzerinde gözaltına alındı ve Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü 1. Şube'ye götürüldü. 21.11.1976 tarihinde kefaletle serbest bırakıldı ancak polis gözetimi devam etti ve defalarca Emniyet Müdürlüğü 1. Şube'ye götürülerek sorguya alındı. İsmail Gökhan Edge 26.11.1976 tarihinde tekrar sorguya alındıktan bir süre sonra Emniyet Müdürlüğü görevlileri tarafından rahatsızlandığı beyan edilerek Diyarbakır Numune Hastanesine götürüldü ancak Hastane görevlileri tarafından kendilerine getirilen kişinin getirildiğinde hayatta olmadığı belirtildi.

1. 30.11.1976 tarihli Ölü Muayene ve Otopsi Raporu; "...Şahsın Dr. Nuriye Toker tarafından 26.11.1976 tarihli muayenesi sonucu verdiği raporda nefrit teşhisi konularak her iki bacak ve yüzde ileri derecede ödem mevcut olup bu haliyle şahsın özel bir vasıta ile seyahate dayanabileceğinin bildirildiği, ayrıca buna ekli reçetede başlıksız kâğıtta bazı ilaçlar yazıldığı ve bu ilaçların Tüberküloz tedavisinde kullanılan ilaçlar olduğu Dr. Kemal Kanal'ın beyanından...anlaşıldı. Baştabiplik yazısında şahsın 26.11.1976 günü hastaneye kimliği belli olmayan ve tedaviye rağmen kurtarılamayan şahsın vefat ettiği bildirilmesine rağmen hastane personelinin istenilmesine rağmen hasta kağıdının mevcut olmadığı ve şahsın ölü olarak getirildiği otopsi ve Hastane personeli Ş.C.'nin beyanından anlaşıldı. ...kesin ölüm sebebi Adli Tıp'ca bildirilmesi gereken bir husustur. ...alınan parçaların Adli Tıp'a gönderilmesine..." şeklindedir.

2. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 1976/3249 Hazırlık No ile re'sen yürütülen soruşturma dosyasına İsmail Gökhan Edge'nin babasının vekili tarafından ölümün işkence sonucu olduğu belirtilerek sorumluların cezalandırılması isteminde ve cesedin teşhisi için mezarın açılması talebinde bulunuldu. Bu talep üzerine 07.12.1976 tarihinde Bilirkişiler huzurunda "Fetih Kabir Tutanağı" ile mezar açıldı ve oğlunu teşhis eden baba Necmettin Edge'ye naaş bu tutanakla teslim edildi.

3. Adalet Bakanlığı Adli Tıp Meclisi Başkanlığı'nın 24.08.1977 tarihli Raporu; "...Haricen; 1-Sağ orbita kırmızı renkli gözlük tarzında hematoma, 2- Alt çene sağında 6 cm çapında ekimoz, 3- Her iki uylukta, dizlere kadar uzanan sahada ekimozlar, 4- Her iki ayak tabanında su toplaması, 5- Sırtta ve omuzlarda üzerinde ve belde cilde ait raddi sıyrıklar mevcut olduğu... şahsın müessir fiil sonucu husule gelen böbrek yetmezliği sonucu (alt nefron nefrozu) vefat ettiği..." şeklindedir.

4. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen soruşturma, usul ve yasa gereği Diyarbakır Sorgu Hakimliği'nce 1977/217 No'lu dosya ile yürütülmeye başlandı.

Diyarbakır Sorgu Hakimliği'nin 1977/217 No'lu dosyasında 18.11.1977 tarihinde verilen ara kararda Dr. Nuriye Toker hakkında takibat yapılması için C. Savcılığı'na ihbarda bulunulmasına karar verildi. Karar;

"...4-Şahit Nuriye Toker'in, Maktul İsmail Gökhan Edge'nin hasta olduğu sırada Muayenesini yapmış olup yanlış teşhisle yanlış tedavi uyguladığı ve bu suretle maktulün ölümünde Kusur ve ihmalinin olduğu kanaati varlığında hakkında gerekiyorsa cezai takibat yapılması için C. Savcılığına İhbar Mütalaa yazılmasına...7- Sorgusu yapılan sanıkların Tutuklanıp tutuklanmamaları hususunda Mütalaa beyanı için dosyanın C. Savcılığına tevdiine..." şeklindedir.

Dosya mütalaa için kendisine gönderilen Cumhuriyet Savcılığı tarafından aynı tarihte, sorguya çekilen sanıkların şimdilik tutuklanmalarına mahal olmadığına karar verildi.

5. Tekrar Sorgu Hakimliği'ne gelen dosyada 18.11.1977 tarihinde Sorgu Hâkimi, dosyadan çekildiğini belirten bir karar oluşturdu. Karar; "...görevim dolayısıyla sanıkları yakinen tanımam ayrıca bizzat sanıklar tarafından İkinci Taktik Hava Kuvvetlerinde görevli Cevdet Yüzbaşıyı Tevkif edilmemeleri hususunda aracı olarak gönderdiklerinden vereceğim kararın kamu vicdanında uyandıracağı tereddütler sebebiyle dosyadan istinkaf ediyorum." şeklindedir.

BELLEK MÜZESİ

TARİHSEL ADALET İÇİN BELLEK MÜZESİ

6. Diyarbakır Sorgu Hakimliği tarafından 21.11.1977 tarihinde sorgusu yapılan Ahmet Beyazay, Dursun Eraslan, Bülent Altan, İsmet Türe ve Çapan Dede Koca hakkında gıyaben tutuklama kararı verilerek sanıklar hakkında tutuklama müzekkeresi çıkarılmasına karar verildi.

7. Dosya "Kamu Güvenliği" sebebiyle Yozgat Sorgu Hakimliği'ne gönderildi ve Yozgat Sorgu Hakimliği'nin 1978/38 No'lu dosyası üzerinden yürütülmeye devam etti. Hakimlik tarafından tanıkların talimatla ifadelerine başvuruldu ve sonrasında dosya Ankara 2. Sorgu Hakimliği'ne gönderildi.

8. Haklarında tutuklama kararı olan sanık polislerden Çapan Dede Koca ve Bülent Altan 20.09.1978 tarihinde kendileri adliye gelerek teslim oldular ve Ankara 2. Sorgu Hakimliği'nin 1978/151 E. Sayılı dosyası üzerinden aynı gün 3.000'er TL Nakdi Teminat karşılığında haklarında çıkarılan tutuklama kararı kaldırılarak serbest bırakıldılar.

9. Ankara 2. Sorgu Yargıçlığı'nın 1978/151 E. 1978/259 K. No'lu 01.11.1978 tarihli son soruşturmanın açılmasına ilişkin karar ile şüpheliler Çapan Dede Koca, Şahin Aydın, İsmet Türe, Bülent Altan, Dursun Eraslan, Ahmet Beyazay ve Ayhan İlhan hakkında işkence sonucu adam öldürme suçundan cezalandırılmaları istemiyle dava açıldı.

10. Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan yargılamada İsmail Gökhan Edge'nin babası ve ağabeyinin davaya katılmalarına karar verildi. Tüm sanıklar ifadelerinde özetle İsmail Gökhan Edge'nin sorgu sırasında rahatsızlandığı, tedavi için hastaneye götürdükleri, hastaneye götürdüklerinde sağ olduğu ama tedaviye rağmen kurtarılamadığı beyanında bulunarak, kendisine işkence yapmadıklarına dair savunma yaptılar.

17.12.1979 tarihli duruşmada verilen Savcı mütalaası; "Olay tarihinde Diyarbakır'da şüpheli görülerek Emniyet 1. Şube'ye götürülen maktul İsmail Gökhan Edge'ye burada suçunu ve arkadaşlarını ihbar ettirebilmek için işkence yapıldığı ve maktulün dövülmek ve düşük voltajlı elektrik akımına tutmak suretiyle vuku bulan bu işkence sonunda (Nefron Nefrozu) böbrek yetmezliği sonucu vefat ettiği...dava sanıkların tümü hakkında müsnet suçu işledikleri iddiasıyla açılmışsa da, bu fiili sanıklardan hangileri tarafından ika edildiği hususunda kesin bir delil mevcut değildir ancak olayı müteakip aynı yere gelen şahitler T.K., S.K. ve İ.A. sanıklardan Komiser Çapan Dede Koca ile polis memuru Bülent Altan (mealen maktulün durumunu gösterir sizi de buna benzetiriz) yolundaki sözlerle müsnet fiilin kendileri tarafından işlendiğini göstermişler ve bu yolda kanaat husule gelmiştir...Bu nedenlerle sanık Bülent Altan'ın eylemlerine uyan TCK ...maddeleri uyarınca cezalandırılmasına..." şeklindedir.

11. Yapılan yargılama neticesinde Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 27.12.1979 tarihinde 1978/329 E. Ve 1979/258 K. No'lu ilam ile sanıklardan Çapan Dede Koca 11.10.1979 tarihinde vefat etmiş olduğundan hakkındaki kamu davasının düşürülmesine, sanıklardan Bülent Altan'ın SEKİZ YIL ON AY YIRMI GÜN AĞIR HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA, diğer sanıklar Şahin Aydın, İsmet Türe, Dursun Eraslan, Ahmet Beyazay ve Ayhan İlhan hakkında suçu işlediklerine dair mahkumiyetlerine yeter derecede delil elde edilemediğinden BERAATLARINA karar verildi.

Katılanlar vekili tarafından karara karşı 22.01.1980 tarihinde Yargıtay nezdinde itirazda bulunuldu.

Bundan sonraki aşamaya dair dosyada bu belgeden sonra başka belge bulunmadığı için Yargıtay tarafından ne karar verildiği bilgisine ulaşılamadı.